

AKROPOLITANEC

— ZA BOLJŠEGA ČLOVEKA IN BOLJŠI SVET —

HEROJSKI DUH

HELEN KELLER IN ANNE SULLIVAN

VSE POTI VODIJO V RIM

www.akropola.org

FILOZOFIJA

KULTURA

PROSTOVOLJSTVO

VABIMO VAS ...

ETIKA BUDIZMA
MISTIKA TIBETA
MODROST KITAJSKJE
RELIGIJA EGIPTA
SOKRATOVA DIALEKTIKA
PLATONOV IDEALIZEM
RIMSKI STOICIZEM

...
ZA VSAK DAN

TEČAJ PRAKTIČNE
FILOZOFIJE

12. 9. OB 20H - LJUBLJANA
20. 9. OB 20H - MARIBOR

www.akropola.org

NA NOVA AKROPOLA
FILOZOFIJA · KULTURA · PROSTOVOLJSTVO

AKROPOLITANEC

NOVA AKROPOLA | kulturno društvo

www.akropola.org

SEPTEMBER 2018 | ŠT. 38

NASLOV

NOVA AKROPOLA | Ljubljana

Wolfova 8, 1000 Ljubljana

01/25 11 487

NOVA AKROPOLA | Maribor

Tyrševa 7, 2000 Maribor

02/620 32 40

040 709 955

ODPIRALNI ČAS:

PON–ČET 18h–22h

IZDAJATELJ

NOVA AKROPOLA SLOVENIJA

akropolitane@akropola.org

UREDNIŠTVO

Glavni urednik: Stjepan Palajsa

Urednik: Andrej Praček

Prevajalka in lektorica: Klavdija Blažun

Grafična oblikovalka: Nija Androjna

V TEJ ŠTEVILKI:

- FILOZOFIJA: HEROJSKI DUH 4
- BIOGRAFIJA: HELEN KELLER IN ANNE SULLIVAN – ŽENSKI, KI STA SPREMENILI SVET NA BOLJE 6
- ZNANI IZREKI: VSE POTI VODIJO V RIM 12
- STRIP: VZTRAJNOST 13

B E S E D A

U R E D N I K A

Vsi mi imamo nekakšno "sliko" popolnega življenja. V njej je precej določeno, kakšna bi morala biti naša družina, naši prijatelji, kako lepo oblikovano in zdravo telo bi morali imeti, kako službo opravljati, itd. Resničnost pa ... ta ni nikoli povsem v skladu s pričakovanji.

Bolj ko resničnost odstopa od naših predstav popolnosti in od povprečja, bolj smo nagnjeni k malodušju in žalosti. Kakšna tovrstna nepopolnost lahko tako zavzame velik, prevelik del naše zavesti in se kakor balon napihne pred našimi očmi, da nismo več sposobni videti vsega lepega, s čimer nam je narava prav tako postregla. Želim povedati, da navadno našim pomanjkljivostim posvečamo nesorazmerno veliko pozornosti.

Na to bomo seveda odgovorili: "Lahko je to reči tistim, ki jih ne omejuje to, kar omejuje mene." Res, težko je, če se primerjamo s "srečneži" iz naše okolice, in še težje, če se primerjamo z idealiziranimi lutkami, ki jih vidimo na televizijskih zaslonih ali platnicah revij.

Kot da je vse idealno ... Nikoli ni! Poglejmo dobro okoli sebe in videli bomo, da vsak človek bije svoj lastni boj. Videli bomo, da je tudi veliko takih, ki jim gre še slabše kot nam ...

Zamislite si na primer, kako bi se vi nosili s tem, da ste od otroštva naprej slepi in gluhi? Vzemite si trenutek in se dobro vživite v ta položaj. Kako bi bilo, če bi celo življenje ostali v tišini in temi, nezmožni komunikacije z zunanjim svetom?

Marsikdo med nami je deležen kakšne neprijetnosti, morda redki tako hude, kot sem jo navedel zgoraj, vendar če nas je življenje za kaj prikrajšalo, se počutimo oropani in pod težo navidezne nepravice zapademo v žalost, ki se kakor težka zavesa spusti nad našo dušo in zaduši našega duha ...

Ta pogosti žalostni scenarij zagotovo ne velja za slepo in gluho Helen Keller. V tej številki bi vas radi popeljali v njen svet teme in tišine, ki je zaradi njenega herojstva ter dobrote njene učiteljice in vseživljenjske prijateljice obrodil dva najbolj dragocena plodova – radost in smisel. Temi ni uspelo prekriti Heleninega življenja, temveč je ona – slepa in gluha – prepoznala resnično temo okrog sebe, temo duše, ki vlada večini, in vanjo posijala s snopom svoje notranje svetlobe.

To je navdihujoč primer življenjske poti, ki nas lahko veliko nauči o vzgoji, o pomembnosti komunikacije, o pravem načinu reševanja težav in o marsičem drugem ...

S takimi zgledi v mislih se v lastnih trenutkih malodušja lahko spomnimo še na besede Viktorja Frankla, ki pravi, da vsi nekaj pričakujemo od življenja, redko kdo pa se vpraša, kaj življenje pričakuje od nas ... In na Giordana Bruna, ki pravi, da ovire obstajajo le zato, da bi zavirale lene.

In tako tudi razumimo omejitve ... kot priložnosti, da zbudimo moč v sebi, ki je sicer verjetno ne bi. In ne pozabimo, da imamo do samih sebe dolžnost, da ne glede na okoliščine – olajševalne ali otežujoče – živimo kot častno in dobro človeško bitje. To pomeni biti resnični heroj.

Vsakdo je lahko heroj, to ni privilegij izbranih ... Morda pa tudi je – vendar izbiramo sami.

Andrej Praček, urednik

HEROJSKI DUH

NATALIA LEMA

Besedo "heroj" mnogi med nami – pretežno po vzorih iz zgodb, mitov in zgodovinskih dogodkov – povezujejo s pogumnim protagonistom: v njem vidijo posebno osebnost, ki je zmožna premagati slabosti in strahove ter pokazati pogum in druge odlike, kot sta sposobnost žrtvovanja in moč. Nekateri morda celo pomislijo na zmagovitega bojevnika, ki rešuje druge in se pogumno bori z ognjevitimi bitji. Poleg tovrstnega dojemanja se je razvil prototip heroja, kot so Heraklej iz grške mitologije, ki je bil najmočnejši med smrtniki, klasičen primer Ivane Orleanske, ki je mladost ni ovirala pri tem, da je odločilno prispevala k francoski zmagi v 15. stoletju, in sodobni liki, kot so vojaki ali risani junaki. Sploh slednje mediji na veliko oglašujejo, zato se otroci pogosto poistovetijo z njihovimi močmi in sposobnostmi. V filmih, kot so *Vojna zvezd*, *Matrica* in *Gospodar prstanov*, nastopajo liki, ki so bili prepoznani kot herojski. Tudi v mnogih pravljicah srečamo like, ki morajo skozi številne preizkušnje vse do razpleta zgodbe, ko dosežejo izpolnitev svoje naloge.

Joseph Campbell, ameriški pisec o mitologiji, v tem procesu prepozna tri stopnje: odhod, iniciacijo in vrnitev. Po njegovih teorijah se heroj spušča skozi te tri progresivne stopnje, da bi dosegel tako imenovano apoteozo – samouresničitev. Najprej začuti klic k avanturi, ki ga v začetku težko sprejme, saj vsaka odločitev s seboj nosi posledice. Ko se naposled odloči za avanturo, stopi na pot neznanega, na novo območje, ki postavlja svoje zahteve ter preizkuša njegovo znanje in sposobnosti. Na tem popotovanju je zelo verjetno, da dobi nadnaravno pomoč, talismane ali celo pomočnike, zato heroj ni nujno sam. Zmagovalna nagrada, ki jo doseže na koncu, predstavlja izpolnitev njegove naloge. Pot domov pa predstavlja zaključek avanture, a hkrati tudi začetek nove. Spomnimo se, kako so prej omenjeni filmi in knjige uporabili ta koncept v svojih delih.

HEROJSKI DUH JE NOTRANJA TEŽNJA K SPUŠČANJU V AVANTURE IN PRESTOPANJU PRAGA V NEZNANO, NE GLEDE NA TO, KAKO TEMNO ALI NEVARNO JE NOVO OBMOČJE.

Med različnimi heroji, ki jih poznamo, lahko prepoznamo poseben element, ki ga občudujemo in nas navdihuje še danes: herojski duh. Gre za notranjo težnjo k spuščanju v avanture in prestopanju praga v neznano, ne glede na to, kako temno ali nevarno je novo območje ali kakšne so možnosti za srečanje s pošastjo. Ko se heroj srečuje z nalogami, ki preizkušajo njegove sposobnosti, značaj in mentalne lastnosti, se njegov boj ne odvija le na fizični ravni, temveč tudi v njem samem – podobno kot Ardžuna, ki se mora v indijskem tekstu Bhagavad Gita soočiti s svojo neodločnostjo pred bitko. Herojski duh je

prisoten, kadar je posameznik spodbujen, da se odzove na klic k avanturi in prepusti negotovosti. S tem dobi priložnost za notranjo rast. To spoznanje pogosto prenaša mentor, ki heroju svetuje in ga ustrezno pripravi za popotovanje, kot je Krišna pripravil Ardžuno.

V DANAŠNJEM SVETU SMO PRIČA ŽIVLJENJSKIM OKOLIŠČINAM, KI VSEKAKOR POTREBUJEJO HEROJSKEGA DUHA, DA BI SE SPREMENILE.

Dandanes potrebujemo nove heroje in ta herojski duh se lahko obnovi v posameznikih, ki negujejo potencial srečanja z nalogo in k temu tudi stremijo. Arhetip, ki ga opisuje Joseph Campbell in ga je opredelil tudi Carl Jung, je heroj, ki se je pripravljen odpraviti na pot, delati dobra dejanja in premagovati strah pred spremembami, pri čemer vir poguma in modrosti išče v sebi. Čeprav danes nimamo labirintov, ki bi jih osvajali, princes, ki bi jih rešili, ali vasi, ki bi jih osvobodili pred volkodlaki, smo v današnjem svetu priča avanturam in življenjskim okoliščinam, ki vsekakor potrebujejo herojskega duha, da bi se spremenile. Te spremembe pa so možne šele, ko se posameznik prebudi in se zave moči izbire. Šele takrat lahko uresniči sanje o svobodi in doživi simboličen prepod. 🏹

HELEN KELLER

IN ANNE SULLIVAN

ŽENSKI, KI STA SPREMENILI SVET NA BOLJE

~ 1. del

JERICA JERIČ

V ČASU REFORMIZMA ZGODNJEGA 20. STOLETJA STA SE ANNE IN HELEN SKUPAJ S ŠTEVILNIMI DRUGIMI IDEALISTI BORILI ZA PRAVICE VSEH PRIKRAJŠANIH. BORILI STA SE ZA PRAVICE SLEPIH, GLUHIH, ZA PRAVICE ŽENSK, ZA PRAVICE ČRNCEV.

HELEN JE PISALA KNJIGE IN ČLANKE TER POSNELA TUDI FILM. JAVNO JE NAGOVARJALA LJUDI, NAJ SPREMIJJO SVOJE NAZORE, BORILA SE JE, DA BI BIL SVET BOLJŠI, LEPŠI, DA BI LJUBEZEN NADVLADALA SOVRAŠTVO, DA BI VSI DOBILI PRAVICE, KI SI JIH KOT ENAKOPRAVNI ČLANI DRUŽBE ZASLUŽIJO.

IN VSE TO JE NAREDILA, SLEPA IN GLUHA, S POMOČJO LJUBEZNI IN VELIKEGA SRCA NJENE UČITELJICE ANNE MANSFIELD SULLIVAN.

NAD SREČNO OTROŠTVO DEKLICE PADE TEMA

Helen Adams Keller se je rodila 27. junija 1880 v majhnem mestecu Tuscumbia v Alabami, v ugledni in spoštovani družini. Do svojega 18. meseca je bila čisto normalen, bister, lep in zelo srečen otrok. Naučila se je že hoditi in ravno se je začela učiti govoriti, ko jo je prizadela neznana bolezen. Imela je zelo visoko temperaturo in negibno ležala na blazini. Zdravniki ji niso znali pomagati in so celo mislili, da bo umrla, a temperatura je padla in Helen je preživela. Olajšanje njenih staršev pa se je kmalu sprevrglo v še večje trpljenje, ko so ugotovili, da ju njuna deklica več ne vidi, niti se ne odziva na njuna glasova.

HELEN IN ANNE

Tako je ta nenadna in še danes neznana bolezen njen svet ovila v večno temo in tišino. Prej srečna in živahna deklica je naposled osamljena in razočarana začela brcati, gristi, ščipati ljudi, razbijati posodo – in nihče se ni znal prebiti do njenega sveta.

HELEN KOT DEKLICA

ISKANJE ZADNJE REŠILNE BITKE

Sporazumevanje s Helen je postalo kratko malo nemogoče, zdravniki so jo označili kot duševno bolno in starši so že skoraj obupali. V iskanju zadnje rešilne bilke pa so Kellerjevi prišli v stik z Alexandrom Grahamom Bellom – znanstvenikom, ki je po vsem svetu znan kot izumitelj telefona ter je vse svoje življenje posvetil poučevanju in pomoči gluhim ljudem. Ta jim je obljubil pomoč in res je kmalu k njim napotil učiteljico za malo "lutko" Helen.

TEŽKA USODA MLADE NEIZKUŠENE UČITELJICE

Anne Mansfield Sullivan se je rodila v revni irski priseljenski družini. Pri petih letih se ji je zaradi očesne bolezni močno okvaril vid. Njena mati je zaradi tuberkuloze umrla, ko je bila Anne stara 8 let. Oče zaradi alkoholizma ni bil sposoben skrbeti za otroke, zato sta Anne in njen brat pristala v državni ubožnici, kjer je bilo življenje za mala otroka vse prej kot lahko – živela sta med duševno motenimi, lažjimi prestopniki in odvisniki. V tem nezdravem okolju je Annin brat umrl, sama pa se je iz obupa vrgla na kolena pred skupino dobrotnikov, ki so prišli pogledat stanje ubožnice, da bi jo

vzeli s seboj. Nad tem, kar so videli, so bili zgroženi in Anni plačali šolanje v Perkinsovem zavodu za slepe, kjer je 6 let živela in se učila, dokler ni bila pripravljena na odhod. Bila je mlada, odločna, trmasta in gospodovalna, a tudi pogumna, sočutna in izredno bistra – zato je bila po mnenju ravnatelja Perkinsovega zavoda najbolj primerna učiteljica za malo Helen. Anne je bila stara 21 let, ko je prispela h Kellerjevimi. Bila je le 14 let starejša od male Helen.

HELEN O PRIHODU ANNE

"NAJPOMEMBNEJŠI DAN V VSEM MOJEM ŽIVLJENJU, KOLIKOR SE MOREM SPOMNITI, DAN, KO JE K MENI PRIŠLA MOJA UČITELJICA, ANNE MANSFIELD SULLIVAN. KADAR PREMIŠLJUJEM O NEIZMERNEM NASPROTJU MED DVEMA ŽIVLJENJEMA, ME PREVZAME NEPOPISNO ČUSTVO. BIL JE TO 3. MAREC 1887, TRI MESECE PRED MOJIM SEMMIM ROJSTNIM DNEVOM."

MLADA ANNE SULLIVAN

Ta dan je Helen kasneje opisala kot "rojstni dan" njene duše. Do takrat je namreč Helen komajda obstajala, odtlej pa se je začela učiti živeti, kar pa ni bilo lahko delo.

ANNE: "UBOGLJIVOST JE TISTO OKNO, PRI KATEREM VSTOPATA V OTROKOV RAZUM ZNANJE IN LJUBEZEN."

ODMIK OD POPUSTLJIVIH STARŠEV

Anne je tako kmalu spoznala, da bi bila Helen mnogo dovtetnejša za pouk, če bi jo odpeljala stran od družine, saj sta mama in oče oteževala Helenino poučevanje s tem, ko sta ji vedno dovolila, da je delala, kar se ji je zahotelo.

S Helen sta se tako preselili v majhno vrtno hišico, približno pol kilometra oddaljeno od družinske hiše. Anne je prosila starše, naj se nekaj časa ne vmešavajo v njuno življenje. Tam je Helen postala veliko bolj pozorna na besede, ki ji jih je Anne "pisala" v roko z enoročno abecedo, vendar še vedno ni razumela, za kaj gre. Mislila je, da je to črkovanje igra, a v resnici je bil šele začetek komunikacije. Takrat je poznala že številne besede, a ni vedela, da črkuje besede oz. da besede sploh obstajajo. Njeni prsti so se, kot je zapisala sama, samo po opičje ponavljali.

MALI TIRAN

Ko je Anne videla Helenino vzkipljivost in samovoljnost, je spoznala, da jo bo morala najprej naučiti poslušnosti in samodiscipline, kar je tudi zapisala v enem od pisem svoji prijateljici:

"ČE SEM JO ŽELELA PRIPRAVITI DO TEGA, DA BI NAPRAVILA NAJPREPROSTEJŠE STVARI, KOT NA PRIMER POČESATI SE, UMITI ROKE ALI ZAPETI ŠKORNJE, SEM MORALA UPORABITI SILO, TEMU PA JE SEVEDA SLEDIL NADVSE MUČEN PRIZOR. NJENI DOMAČI SO SE ČUTILI POKLICANE, DA SE VMEŠAJO, POSEBNO ŠE NJEN OČE, KI NE MORE VIDETI, DA BI JOKALA."

Ampak Anne se ni dala. Odločena, da se kljub vsemu prebije do Helen, je z voljo in potrpežljivostjo vztrajala dan za dnem in napredek je bil kmalu očiten. Čeprav so bili prizori precej neprijetni in je Helenina družina pogosto trpela ob njihovem opazovanju, pa si Anne ni dovolila, da bi njeno presojo zameglila čustva, ker je vedela, da mora storiti tisto, kar je bilo za njeno učenko najbolje.

PREBOJ – "WO-WO"

En mesec po Anninem prihodu pa je prišlo do preboja. Helen je spoznala, da ima vsaka stvar ime in da se iz abecede na roki lahko nauči vsega, kar si želi vedeti.

Bili sta pri vodnjaku in ko je hladna voda brizgnila na plano, je Anne v Helenino roko črkovala "v-o-d-a". Ko je ta beseda prišla tako hkrati z občutkom hladne vode, ki je tekla prek njene roke, je Helen vzelo sapo. Obstala je tam, kot bi nenadoma ohromela, in obraz ji je zažarel. Večkrat je še sama črkovala "voda", nato pa začela tekati okoli in kazati na stvari ter spraševala po njihovih imenih. Bila je prevzeta od spoznanja in prvič v življenju se je Helen veselila novega dne.

"TISTA ŽIVA BESEDA JE PREBUDILA MOJO DUŠO, JI VLILA LUČI, UPANJA, VESELJA, JO OSVOBODILA! ŠE VEDNO SO BILE DOLOČENE OVIRE ... AMPAK SČASOMA JIH JE BILO MOČ PREMOSTITI."

HELEN ZAČNE UBOGATI IN SE UČITI

Po nekaj tednih je tako Helen poznala že več kot 300 besed in vsak dan se je naučila vsaj še pet novih. Zaradi tega uspeha je bila Helen mnogo srečnejša in se z učiteljico, ki ji je odprla to "okno" jezika in jo osvobodila iz zapora osamljenosti, ni hotela več boriti, ampak ji je želela ugajati, zato se je lepo vedla in jo začela ubogati. Anne je tako vztrajno še naprej, dan za dnem črkovala besede v Helenino dlan in bila navdušena nad napredkom svoje učenke.

UČENJE BRANJA IN PISANJA

Po štirih mesecih od Anninega prihoda, ko je Helen znala že stotine besed, se je začela učiti tudi pisati s pomočjo "pisalne table", ki so jo razvili v Prekinsovem zavodu za slepe. Pozneje se je naučila tudi brati in pisati s pomočjo Braillove pisave. To ji je odprlo vrata v nov svet knjig. Znanje, ki so ji ga ponujale knjige, je Helen požirala. Čeprav še ni dodobra razumela vseh besed, je brala ne ozirajoč se na to, da česa ne razume. Vedno je imela stotine vprašanj o tem in onem in Anne ji je vse vztrajno, po svojih najboljših močeh poskusila pojasniti, da bi Helen razumela.

HELEN: "TUDI TEDAJ, KO SEM SE KAR NAJBOLJ RESNO UČILA, JE BILO TO BOLJ PODOBNO IGRI KOT DELU. GOSPODIČNA SULLIVAN MI JE VSE TISTO, O ČEMER ME JE POUČEVALA, RAZLAGALA ZELO SLIKOVITO, Z LEPIMI ZGODBICAMI ALI PESMIMI. KADARKOLI ME JE KAJ NAVDUŠEVALO ALI ZANIMALO, SE JE POGOVARJALA Z MENOJ O TEM, KOT DA JE TUDI SAMA MAJHNA DEKLICA."

UČENJE V NARAVI IN ODNOS DO NARAVE

Anne je Helen učila s pomočjo narave in predvsem v naravi. Prav ta stik z naravo otroke navduši za odkrivanje njenih skrivnosti. Helen je tak način učenja povzdignil na višjo raven razumevanja sebe in drugih, razumevanja veličastnosti tega sveta, katerega del smo. Navdušil jo je za odkrivanje globin, za odkrivanje resnic, ki so onkraj vsega vidnega, ki nepozornemu opazovalcu ostajajo skrite.

HELEN: "ČIM BOLJ JE RASLO MOJE ZNANJE O STVAREH, TEM BOLJ ME JE PREVZEMALA ČAROBNOŠT SVETA, V KATEREM ŽIVIM. VELIKO PREJ, PREDEN SEM SE NAUČILA REŠEVATI ARITMETIČNE NALOGE ALI OPISATI OBLIKO ZEMLJE, ME JE GOSPODIČNA SULLIVAN NAUČILA NAJTI LEPOTO V DIŠEČIH GOZDOVIH, V VSAKI TRAVICI, V GUBICAH IN JAMICAH NA ROČICI MOJE SESTRICE ... MOJE PRVE MISLI JE POVEZALA Z NARAVO IN MI DALA OBČUTEK, DA SMO PTICE, CVETJE IN JAZ SREČNI TOVARIŠI."

JULIJ 1888, HELEN IMA 8 LET

Anne je imela prav poseben odnos do narave in do vsega lepega, in to je prenesla na Helen. In kaj bi otroku še lahko dali več, kot je ljubezen do vsega živega?

ANNE O VZGOJI: "PREPRIČANA SEM, DA SE V GLOBINI BITJA VSAKEGA OTROKA SKRIVAJO PLEMENITE ZMOŽNOSTI, KI JIH JE MOGOČE OŽIVITI IN RAZVIJATI, ČE SE POTRUDIMO IN POIŠČEMO PRAVO POT DO NJIH. NIKOLI PA NAM NE BO USPELO PRAVILNO RAZVITI VIŠJIH SPOSOBNOSTI NAŠIH MALČKOV, ČE JIM BOMO KAR NAPREJ VLIVALI V GLAVE

TAKO IMENOVANE OSNOVE. MATEMATIKA JIH NE BO NIKOLI NAUČILA PRISRČNOSTI, A TUDI NATANČNO POZNAVANJE VELIKOSTI IN OBLIKE ZEMLJE JIM NE BO POMAGALO RAZUMETI NJENIH LEPOT. V PRVIH LETIH SKUŠAJMO ZATO OTROKOM OMOGOČITI, DA BODO SVOJA NAJLEPŠA DOŽIVETJA NAŠLI V NARAVI. DOVOLIMO JIM TEKATI PO TRAVNIKI, SPOZNAVATI ŽIVALI IN OPAZOVATI SVET, KI JIH OBDAJA, PA SE BODO SAMI IZOBRAŽEVALI. DOSTI BOLJ KOT POUČEVANJA SO POTREBNI NAŠE LJUBEZNI IN PRIMERNEGA VODENJA."

PRIZADEVNOST UČITELJICE

HELEN: "Z UČITELJICO SVA SI TAKO BLIZU, DA SKORAJ NE MOREM POMISLITI NASE, NE DA BI POMISLILA HKRATI TUDI NANJO. NIKDAR NE BOM ODKRILA, KOLIKO SMISLA ZA VSE LEPO MI JE PRIROJENEGA IN KOLIKO GA DOLGUJEM NJENEM VPLIVU. ČUTIM, DA NJENEGA BITJA NI MOGOČE ODDVOJITI OD MOJEGA IN DA SO KORAKI MOJEGA ŽIVLJENJA SPOJENI Z NJENIMI. VSE, KAR JE V MENI NAJBOLJŠEGA, PRIPADA NJEJ. V MENI NI DARU, NAVDIHA ALI VESELJA, KI MI GA NE BI PREBUDILA ONA S SVOJIM BLAGODEJNIM DOTIKOM."

V teh besedah lahko prepoznamo predanost med učiteljico in učenko. Kot je Helen opisala – bili sta eno. Veselje, radost ob napredovanju, ob podvigih, vsa čustvena lepota v ozadju, predanost in spoštovanje – vse to je bil odraz resnične ljubezni.

Da pa bi Anne lahko učila malo Helen, se je morala dodatno izobraževati tudi sama. In prav to ji je dajalo moč, entuziazem. Delala je cele dneve, brez kakšnega posebnega urnika. Ves čas je posvetila le učenju male Helen. Nikoli ni želela, da bi imela kakšne posebne ure, ob katerih bi se učili teh ali onih stvari. Imela je posebno sposobnost prisluhniiti mali deklici in ji ta svet približati na čim bolj zanimiv način – skozi igro.

Vendar pri vsem tem je Anne pozabila nase. V marsikaterem pismu omenja svojo utrujenost, vendar je ne ta, ne težave z očmi niso ustavile. Svojo učenko je morala vzgojiti in vzgajala jo je s srcem – delo s srcem pa ne pozna ne urnika niti prostega časa. In s tem ko je pozabila nase, je sama pravzaprav največ pridobila. Morda se boste vprašali: kaj je pridobila? Neizmerno ljubezen in hvaležnost malega nebogljenega bitjeca. Bitjeca, ki mu je odprla vrata v svet. Sreča ob tem, da nekemu pomagamo, da mu odpremo vrata v nov, lepši, boljši svet, je neopisljiva, subtilna, močna, a hkrati tako nežna ... da je človek ne pozabi. V primerjavi s tem so vsa trenutna zadovoljstva, trenutki zunanje sreče ... zanemarljivi. In na tak način so vsi naši napori poplačani.

ANNIN PRISPEVEK K PEDAGOGIKI

Anne je tako prek lastnih opazovanj in razmišljanj o tem, kakšna bi bila najboljša in najbolj učinkovita vzgoja za malo Helen, odkrila metode, od katerih bi se še danes marsičesa lahko naučili vsi, ki se na kakršenkoli način ukvarjajo z otroki – pa ne samo gluhi in slepimi. Spoznala je, da če je mala Helen ne bo ubogala, je ne bo mogla ničesar naučiti. To je eno tistih spoznanj, na katera pozabljamo danes. Otroke v dobri veri vzgajamo v "svobodnem" duhu, da se odločajo sami zase. A pozabljamo, da so to le majhna nebogljena bitjeca, ki se šele učijo živeti, in da potrebujejo nekoga, ki jim bo bil vzor, ki mu bodo lahko zaupali, nekoga, ki jih bo potrpežljivo učil, dokler ne bodo sami tako veliki, da bodo odkrivali ta svet.

Anne je tako vztrajno in inteligentno pristopala h Helen, ne ozirajoč se na očitke staršev, na muhavost Helen, niti na svoja lastna čustva. Vedela je, da mora narediti, kar je najboljša za njeno učenko, ne glede na okoliščine. Ni se ozirala na to, če Helen kaj ni bilo po volji in je zato trpela, ni ji prišlo do živega to, da so jo imeli starši za kruto. Ona je opravila, kar je imela za opraviti in roko na srce ... to je odlično opravila!

O svojih pedagoških pristopih ni utegnila napisati razprav, lahko pa vseeno iz njenih pisem in poročil razberemo nadvse pomemben prispevek k pedagogiki. Kot priznanje njenemu delu ji je univerza v Philadelphiji podelila tudi častni doktorat humanističnih ved.

HELENINO IZOBRAŽEVANJE

Helen je svoje "klasično" izobraževanje začela v Perkinsovem zavodu za slepe. Tam je prebirala na stotine novih knjig, iger in pesmi, napisanih v Braillovi pisavi ter že takrat začela pisati svoje zgodbe.

Leta 1894 sta se z Anne preselili v New York, kjer je Helen obiskovala šolo za gluhe otroke Wrighta in Humasona. Tam se je Helen naučila tudi govoriti do te mere, da so jo razumeli vsaj njeni najbližji.

Vztrajna Helen si je želela na Radcliffe College, ki je bila takrat najuglednejša šola za dekleta v ZDA in so jo zgradili kot "ženski priključek" harvardski univerzi. Moški in ženske takrat namreč niso smeli študirati skupaj v isti ustanovi, saj bitka za enako pravico do izobraževanja na univerzah takrat še ni bila dobljena. Da bi bila sprejeta, se je morala zelo potruditi in narediti sprejemni izpit. Z njeno odločnostjo, navdušenjem in predvsem trdim delom ji je to tudi uspelo.

Leta 1904 je Helen diplomirala z odliko iz angleške književnosti in ob zaključku ostale diplomantke nagovorila z besedami:

HELEN: "NA SVETU JE ŠE OGROMNO DELA ..." JE DEJALA.
"TOLIKO JE GROBIH NAVAD, KI JIH JE TREBA OMILITI Z LJUBEZNIJO, TOLIKO SRC, V KATERIH JE TREBA PREBUDITI PRIJAZNO, BRATSKO LJUBEZEN, TOLIKO PREŽIVETIH PREDSDOKOV, KI JIH JE TREBA PREMAGATI ..."

Izjemno je, kako je Helen kljub lastnim oviram prepoznala težave v svetu. In najlepši del tega je, da ni želela kritizirati. Prepoznala je težavo in našla rešitev. Ljubezen. Univerzalno silo, ki je edina tako močna, da lahko poveže ljudi med sabo. Njena sposobnost empatije je bila tako močna, da jo je najmanjša krivica vrgla iz tira. Ni razumela, zakaj ljudje počnejo grozote, in se s tem ni želela sprijazniti. Vse svoje življenje se je borila proti temu in kjer koli je bilo mogoče, nagovarjala ljudi k enotnosti. Njen pristop je bil vselej ljubezniv a obenem močno načelen, zaradi slednjega pa pogosto slabo sprejet. Kljub vsem preprekam pa sta njena vztrajnost in optimizem ostala nezlomljiva.

Nadaljevanje v naslednji številki Akropolitanca.

Vir: Helen Keller, Zgodba mojega življenja, Prešernova družba, 1975.

VSE POTI VODIJO V RIM

Danes je to uveljavljen rek, ki ga uporabimo, kadar želimo povedati, da različne poti lahko privedejo do istega cilja.

ZGODOVINSKO OZADJE

Rimske ceste so bile tesno povezane s cesarsko močjo in enotnostjo. Po končanih notranjih sporih, ki so dodobra razdelili Rim, je cesar Avgust želel povezati rimski imperij v enovito celoto. Tako je leta 27 pr. n. št. dal obnoviti glavno pot rimskega cesarstva, ki se je imenovala Via Flaminia in je vodila iz mesta Rim proti severu ter ga povezovala s pristaniščem Rimini na Jadranski obali. Nato je z deli nadaljeval ter na svoje stroške dal obnoviti in narediti tudi druge ceste. Tlakovanje cest je bilo drago in v času rimske republike ni bilo v navadi, razen na mestnih vpadnicah. Avgust in njegovi nasledniki pa so večjo pozornost namenili izgradnji cestnega omrežja, saj so ceste omogočale trgovino, trgovina pa pritek denarja.

Leta 20 pr. n. št. je senat cesarju Avgustu dodeli poseben naziv popravljalca cest, ta pa je takrat na začetni stacionaži postavil marmornati mejnik višine 2,5m in premera 1,2 m. Ta "zlata mejnik" je postal, začetna in referenčna točka v središču Rima, pri samih nogah Saturnovega templja na forumu mesta Rim. Nekateri so mnenja, da je bil *Milliarium Aureum* v rimskem času prekrit z bronom.

Po pričevanju antičnega zgodovinarja Plutarha je bil ta mejnik mesto, kamor so stekale vse poti Italije.

SREDIŠČE SVETA

Avgust je želel poudariti, da Rim ni bil le središče Italije, temveč celega sveta. To je razvidno iz zapisa pesnika Ovidija, ki pravi:

"OZEMLJA DRUGIH LJUDSTEV SO OMEJENA, MEDTEM KO MED OZEMLJEM RIMA IN SVETA NI RAZLIKE."

Rimsko cestno omrežje je povezovalo cesarstvo. Avgust je uvedel tudi *cursus publicus*, sistem okrepčevalnic na glavnih poteh. Vendar je bilo za uporabo tega sistema potrebno posebno dovoljenje.

PREGOVOR

Že v srednjeveških časih je rek "Vse poti vodijo v Rim" postal pregovor.

Enega od zgodnejših primerov najdemo v knjigi pregovorov, ki jih je zbral francoski srednjeveški teolog in pesnik Alain de Lille. De Lille je v 12. stoletju zapisal, da obstaja veliko poti do Boga za tiste, ki si to resnično želijo:

"ŽE OD DAVNIH ČASOV TISOČ POTI VODI V RIM TISTE, KI IŠČEJO GOSPODA Z VSEM SVOJIM SRCEM."

Angleški pesnik Geoffrey Chaucer je v 14. stoletju ta rek uporabil na podoben način v svojih razpravi o astrolabu, kjer navaja:

"[...] TAKO KOT RAZLIČNE POTI RAZLIČNE LJUDI VODIJO V RIM."

V obeh primerih Rim predstavlja idejo cilja in ne fizičnega mesta. Niti De Lille niti Chaucer namreč dejansko nista govorila o Rimu.

Rim je bil v antiki žarišče in pojem kulture ter civilizacije – jedro, h kateremu so vsi stremeli. Pozneje je rimskokatoliška cerkev Rim določila za svoj sedež in tako je Rim postal še središče nove prevladujoče religije in ponovno romarski cilj, ki je na svoj način nadomestil Jeruzalem.

Človek potrebuje center, os – potrebuje čim bolj jasno usmeritev svojih prizadevanj. Vidimo, da je bil Rim stoletja konkretno središče in os, iz katere se vse napaja, ki vse povezuje in h kateri lahko od koder koli tudi prispeš. Ni neobičajno, da je postal tudi simbolični pojem stečiča, ki se je uveljavil v danes vsem poznanem pregovoru. ↗

VZTRAJNOST

SI PRIPRAVLJENA NA PONEDELJKOV IZPIT?

NITI NE OMENJAJ MI GA ... HEMATOLOGIJA SE MI ZDI SKRAJNO TEŽKA. MISLIM, DA NE BOM ŠLA NA IZPIT. NE BO MI GA USPELO NAREDITI.

KAJ RES? PA SAJ JE ČISTO ENOSTAVNA. ŽELIŠ, DA TI POMAGAM?

NE RAZUMEŠ. TA PREDMET MI NE BO NIKOLI JASEN! ŽE V PRVEM LETNIKU, SE MI JE ZDEL NEMOGOČ. V TEM LETNIKU PA ... DA NE GOVORIM!

DAJ NO ... SAJ SI ZELO DOBRA ŠTUDENTKA.

POZNAŠ ZGODBO JORGEA BUCAYA O SLONU?

V NJEJ PRIPOVEDUJE, DA JE KOT OTROK RAD ZAHAJAL V CIRKUS. PRI TEM GA JE ŠE NAJBOLJ PREVZELA VLOGA, KI JO JE IMEL SLON.

SLONA SO PO NASTOPU PRIVEZALI Z VERIGO, PRITRJEHO NA MAJHNO PALICO, KI JE BILA ZAPIČENA V TLA. OČITNO JE BILO, DA BI GLEDÉ NA SVOJO MOČ ZLAHKA IZPULIL PALICO IN POBEGNIL.

ODGovor JE, DA JE BIL SLON PRIVEZAN ZA ENAKO PALICO, ŽE ODKAR JE BIL ZELO MAJHEN.

TODA ZAKAJ TEGA NI NAREDIL?

DOMNEVAMO LAHKO, DA SE JE SLON TAKRAT ŠE NA VSO MOČ POSKUŠAL IZTRGATI.

A MU KLJUB VSEMU SVOJEMU NAPORU NI USPELO. NEDVOMNO JE POSKUŠAL ZNOVA NASLEDNJI DAN.

KOT VIDIŠ, MOČAN SLON NE POBEGNE, KER NE VERJAME, DA LAHKO POBEGNE.

TA ZGODBA MI JE VŠEČ. PROSTILA BI TE LE, DA MI NE REČEŠ, DA SEM SLON, HAHA.

GREM NA PREDAVANJE, NADALJUJEVA POZNEJE.

IN ZOPET NASLEDNJI.

DOKLER SE NI NEKEGA ZANJ STRAŠNEGA DNE VDAL.

V CIRKUSU SE JE RAZVIL V ZELO VELIKEGA IN ZELO MOČNEGA SLONA.

NEKAJ DNI POZNEJE

VIDIM, DA SI ŠLA NA IZPIT! KAKO JE ŠLO?

PO PRAVICI Povedano, ne preveč dobro. Morala bi se začeti učiti prej.

JOJ, NE RECI MI, DA ...

JA ... AMPAK POSLUŠAJ: ZADNJIČ SE MOJA PRIJATELJICA FLO NI POČUTILA DOBRO.

IN KO MI JE OPISALA, KAJ ČUTI, SE MI JE ZAZDELO, DA JE LAHKO SLABOKRPNOST. ZATO SEM JI REKLA, NAJ GRE NUJNO K ZDRAVNIKU!

IN IZKAZALO SE JE, DA SEM IMELA PRAV!

LE KAKO NE BI IMELA, SAJ SEM TO ŠTUDIRALA ZA TA IZPIT!

UFI DOBRO, IN KAKO JE Tvoja PRIJATELJICA?

ZDAJ JE VSE V REDU.

IN HVALA ZA Tvoj NASVET, IZKAZALO SE JE, DA JE BIL DOBER.

NAVSEZADNJE NAMEN ŠTUDIJA NI OPRAVLJANJE IZPITOV.

KNJIGE IN REPLIKE V PRODAJI

Knjige in replike lahko kupite v prostorih Nove Akropole.

Lahko jih naročite tudi preko maila na info@akropola.org.

NAŠE KNJIGE

FORMAT 130 x 205 mm
64 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

FORMAT 130 x 205 mm
159 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 12 €

FORMAT 130 x 205 mm
102 STRANI
TRDA VEZAVA
CENA: 10 €

FORMAT 105 x 148 mm
32 STRANI
MEHKA VEZAVA
CENA: 2 €

ARHEOLOŠKE REPLIKE

Arheološke replike so kopije motivov iz različnih časovnih in kulturnih obdobj in predstavljajo kulturno dediščino človeštva. Vsak posamičen izdelek je skrbno izdelan v ateljeju Nove Akropole. Vsaka replika ima tudi simboličen pomen, zato je lahko odlično darilo.

Grčija in Rim

Egipt

Slovenija

NAPOVEDNIK DOGODKOV

Dogodki za mesec SEPTEMBER 2018.

Dogodki potekajo v prostorih Nove Akropole v Ljubljani in Mariboru ali na vnaprej razpisani drugi lokaciji.

POT OBVLADOVANJA UMA PO TIBETANSKEM BUDIZMU

Predavanje

TOREK, 4. SEPTEMBER, OB 19:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

Vstop prost!

ČETRTEK, 27. SEPTEMBER, OB 20:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Vstop: 4 €

TEČAJ PRAKTIČNE FILOZOFIJE

Predstavitveno predavanje (1/10):

SREDA, 12. SEPTEMBER, OB 20:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

ČETRTEK, 20. SEPTEMBER, OB 20:00

Nova Akropola - Tyrševa 7, Maribor

Cena tečaja: 60 €, študenti in upokojenci: 40 €

Predstavitveno predavanje: vstop prost!

TEČAJ KLASIČNE RETORIKE

1. srečanje (1/3):

PETEK, 21. SEPTEMBER, OB 18:00

Nova Akropola - Wolfova 8, Ljubljana

Cena tečaja: 60 €, študenti in upokojenci: 50 €

**BODI POTRPEŽLJIV IN NEOMAJEN.
NEKEGA DNE TI BO TA BOLEČINA KORISTILA.**

OVID